

Principia

Pienoisnäytelmä sijoittuu Isaac Newtonin makuuhuoneeseen vuonna 1681. Mukana on kaksi henkilöä. Toinen on fyysikko Isaac Newton (1643–1727) ja toinen hänen taloudenhoitajansa tai muusansa.

Taloudenhoitaja on edellä aikaansa. Hän on nimittäin käynyt pikaisella aikamatkalla 2010-luvun Suomessa opettelemassa edistyksellisen tiedepolitiikan, korrektein ilmaisutavan ja oikeanlaisen ajattelun saloja.

- Isaac... Isaac. ISAAC!!!
- Mmmm... m-mitä nyt?
- Isaac, herää. Herää nyt. Kello on vaikka kuinka paljon, ja kansa odottaa torilla. Olet taas valvonut koko yön sen typerän *Principiasi* kanssa.
- Niin... viimeistelin vähän...
- Vähän! Mitä tämä paperisilppu on pöytäsi ympärillä ja sängyn alla?
- Anteeksi, kun tuli sotkua. En vain saanut heti ratkaistua...
- ...jotain höpinöitäsi painovoimasta. Isaac. Minä kaadan sinulle kahvia, noin. Ja nyt sinä kuuntelet.
- Minä kuuntelen. Onko syötävää?
- Tuoretta leipää, ole hyvä. Isaac, sinä tiedät, ettei tämä vetele. Olet luvannut aamuin illoin käydä kansalaistorilla interaktiivisia keskusteluja ihmisten kanssa.
- En minä luvannut! Painostivat.
- Ihan aiheesta patistelivat. Ja mitä sinä olet tehnyt? Laskenut näitä diff... Fiff... drendri...
- Differentiaaliyhdyttä.
- No, olkoot mitä tahansa. Hieroglyfeiltä ne näyttävät, kuulin, kun kansalaisraadın kokouksessa niin sanottiin. Mutta oletko yhtään ajatellut, onko näillä mitään yhteiskunnallista vaikutusta?
- Yhteiskunnallista... mitä?
- Yhteiskunnallista vaikuttavuutta, etkö kuule! Mitä merkitystä näillä sinun laskemillasi on esimerkiksi kulttuurienvälisessä dialogissa? Entä vastaavatko ne globaaleihin haasteisiin?

– No, myönnän, että en osaa vastata. Mutta *Principiassa* ajattelin todistaa, että esimerkiksi vuorovedet noudattavat periaatteessa samoja lakeja kuin planeettaliik...

– Isaac. Miksi yrität yksinäsi todistaa jotakin? Eikö olisi paljon yksinkertaisempaa, jos me kaikki yhdessä äänestäisimme, mikä teoria pääsee jatkoon?

– No kun... minä luulin muidenkin haluavan tietää, että Maa kiertoliikkeessään Auringon ympä...

– No, Aurinko on tietysti mukava asia. Jopa torin tasa-arvolautakunnan mukaan Aurinko on ihan OK. Se ei ole loukannut ketään, ainakaan vielä. Mutta miksi nuo pienellä tuherretut numerot?

– Koska gravitaatiolain empiirinen testaus perustuu näihin lask...

– Höpö höpö! Kansalaiskokouksessa on todettu moneen kertaan, että laskeminen keskittyy liikaa yksityiskohtiin. Se ei edistä kokonaisvaltaista ihmiskäsitystä. Joillekin voi tulla paha mieli.

– Se on totta. Pyydän nöyryimmästi anteeksi. Mutta ajattele. Jos näitä voisi joskus... Tarkoitin, kuvittele, jos kyllästyn nalkutukseesi ja pakenen valtamerten taakse. Ja... olisi jokin laite, jolla voisit saada minuun yhteyden. Voisit puhua kanssani, nähdä minut, sinne tuhansien mailien päähän! Voisit haukkua minut toiselle puolelle maapalloa!

– Voi Isaac. Voi sinua ukonhöppänää. Kultaseini, saathan sinä unelmoida. Mutta nyt nouse ylös. Väki odottaa torilla. Menet ja kerrot työstäsi interaktiivisesti. Salli heidänkin ehdottaa, miten tuon kuplettisi juonen pitäisi edetä, ja ole läsnä aidosti. Heittäydy yhteisölliseen sisällöntuotantoon. Et voi ikuisesti vetäytyä asiantuntijan kaapuusi. Totuus on monisärmäisempi kuin luulet.

– Minua väsyttää. Miksei tätä voisi hoitaa jollakin... laitteella, jonka avulla ihmiset voisivat kuunnella...

– Isaac. Sinua väsyttää, koska lasket liikaa ja tuijotat laboratoriosi seinää. Ota nyt järki käteen. Minä kerään nämä silput roskikseen sillä aikaa, kun sinä puuet. Ja sitten lähdet. Et unohdu minnekään piirtelemään kaavojasi, vaan painut suoraan torille. Keskität vain yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Ja hei! Isaac! Annat sitten muittenkin leikkiä kaukoputkellasi!

MAI ALLO

Kirjoittaja on tietokirjailija, valtiotieteiden lisensiaatti ja luonnontieteiden kandidaatti.